Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 30 Montgomery St.
Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250
(212) 227-5251

РІК LXXXIV. Ч. 138. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 17-го ЧЕРВНЯ 1977 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, JUNE 17, 1977 No. 138. VOL. LXXXIV.

ДОБРОСУСІДСЬКІ ВІДВІДИНИ В УНС І „СВОБОДІ"

Під час відвідин в УНС. На фото (зліва): головний предсідник УНС Йосип Лисогір, головний секретар УНС Володимир Сохан, головний предсідник УНПомочі Володимир Мазур, головний касир УНС пані Уляна Дячук, секретар Головної Управи ООЧСУ Андрій Соколик та головний організатор УНС Степан Гавриш.

В середу, 15-го червня ц. р., до головної канцелярії Українського Народного Союзу та в-ва „Свобода" загостив п. Володимир Мазур, головний предсідник братньої Української Народної Помочі в Піттсбурґу та один із заступників президента Українського Конґресового Комітету Америки, який — згідно з постановою схвалених минулорічним XII Конґресом змін статуту УККА відносно ротаційного виконування функцій екзекутивного віцепрезидента цієї нашої крайової суспільно - громадської надбудови — виконуватиме цю відповідальну фун дію під кінець теперішньої каденції Екзекутиви УККА в 1980-му році. Головний предсідник УНПомочі склав чемностеву, добросусідську візиту УНСоюзові і „Свободі" в товаристві п. Андрія Соколика, секретаря Головної Управи ООЧСУ, та в розмові з головними екзекутивними урядовцями УНС і редакторами „Свободи" обмінявся думками і поглядами на актуальні теми і проблеми, як наших установ і громади, так і змагань українського народу.

Інж. Ю. Гончаренко переобраний на голову ТУІА

Ню Йорк. (О. Солтисик) — 14-го травня 1977 р. тут в приміщенні Українського Інституту Америки відбулися 29-ті Загальні Збори Товариства Українських Інженерів Америки при численній участі представників членства, що мали 110 мандатів. Загальними Зборами проводила Президія у складі: проф. д-р Ліда Пашківська-Костинюк, Відділ Боффало, — предсідник, інж. Богдан Боднарук, Відділ Чікаґо, — заступники предсідника, інженери Олекса Солтисик, Відділ Ню Джерзі, і Михайло Ільків, Відділ Ню Йорку, — секретарі.

Про діяльність Товариства звітував уступаючий голова ТУІА Ю. Гончаренко, який підкреслив у звіті, що праця Товариства зосереджувалася перш за все на організаційних справах Товариства, а відтак на професійно-наукових і громадсько-суспільних. Звіт голови доповнили члени і референти Головної Управи: О. Солтисик за секретаріят, Е. Змий за організаційну діяльність, О. Мороз за працю Наукових Конференцій, О. Ґлют за видавничу діяльність, М. Ільків за Комісію допомоги і праці. Звіти і дискусія над звітами виказали, що Головна Управа виконала свої пляни, намічені на початку каденції, і започаткувала нову працю із запорукою успіхів. Відтак звітували голови Відділів про працю на терені своїх відділів: інж. Тарас Грицай за Відділ Ню Йорку, д-р Ліда Костинюк за Відділ Боффало, інж. Олександер Серафин за Відділ Детройт, інж. Григорій Кузьма за Відділ Ню Джерзі, інж. Богдан Боднарук за Відділ Чікаґо. Інші Відділи прислали свої звіти на письмі.

По уділенні абсолюторії уступаючій управі, Загальні Збори прийняли вислід листовного голосування членства, яке вибрало Головну Управу ТУІА в такому складі: Ю. Гончаренко — голова, О. Ґлют — перший заступник і редактор „Бюлетеню", Е. Змий — другий заступник і організаційний референт, О. Солтисик — секретар, М. Гринюк — скарбник, Б. Мак — фінансовий референт і представник до УККА, Ст. Процюк — редактор „Вістей", О. Мороз — референт Наукових Конференцій, Н. Шеховнч — референт членів без Відділу, М. Степанюк — адміністратор, М. Борецький — референт зв'язків.

Після виборів і нарад відбувся панель, присвячений організаційним справам Товариства, який підготовив д-р О. Мороз. В панелю брали участь інженери Е. Змий, Ю. Базилевський і М. Гнатейко.

На закінчення Загальних Зборів відбулася товариська зустріч, започаткована мистецькою вечіркою. У програмі був двократний виступ відомої оперної співачки Ії Мацюк в супроводі акомпаньяторки Миросі Баслядинської, дотепний виступ інж. Т. Грицая із гуморескою про інженерські загальні збори і їх вислід, гумористичний виступ всіми любленого Ікера і на закінчення виступ Гриця Мотики. Вечором проводив професійний конферансьє інж. Л. Калинич.

Американська газета відмічує досягнення українців

Чікаго (Н.Ш.). — Газета Chicago Daily News з 8-го червня 1977 р. помістила на пів сторінки цікавий репортаж Діка Ґріффіна про українські мотелі у Віскансін Делс. На всіх коло 3000 гостинних одиниць в тому районі 25 українських родин мають 1200 у своїх 24-ох мотелях, вартости приблизно 10 мільйонів долярів.

Майже всі ці мотелі були фінансовані їхньою власною Українською Кредитовою Кооперативою „Самопоміч", бо чікаґські банки уважали їх фінансування за „слабий риск". Тепер уже фінансування проходить гладше, бо власники мотелів здобули собі повне довір'я. Вони твердять, що в українській мові немає слова, що означало б „банкрутство". Репортер помістив теж знімку мотелю „Mayflower" з його власником п. П. Запухляком, а закінчує свою розповідь словами п. Ірини Кузик: „Ми не стараємося бути багатими і ми ними не є, але ми щасливі, що ми є власниками наших власних підприємств".

ПОЧАЛАСЯ БЕОҐРАДСЬКА КОНФЕРЕНЦІЯ, ЗАХІД ВИМАГАЄ ВИЧЕРПНОГО ОБГОВОРЕННЯ ПИТАННЯ ЛЮДСЬКИХ ПРАВ

Београд, Юґославія. — В середу, 15-го червня, тут розпочалася підготовча частина другої Европейської конференції для справ безпеки і співробітництва, що триватиме принаймні шість тижнів, а остаточна сесія має відбутися у вересні-жовтні. Завданням Београдської конференції є розглянути здійснювання Заключного Акту першої Европейської конференції для справ безпеки і співробітництва, що його 1975-го року в Гельсінках підписало 35 держав.

В перший день підготовчої конференції, яка має встановити головні теми до обговорення, програму нарад на остаточну сесію, як теж полагодити різні технічні справи, країни Заходу представили пропозицію, яка має на меті запевнити, що питання людських прав буде вичерпно продискутоване. Як відомо, комуністичний бльок, зокрема Совєтський Союз, зазначили, що волють, щоб понад 200 дипломатів, які з'їхались до Београду, обговорювали „пляни на майбутнє", а не зосереджували увагу на минулім, тобто на двох роках, які проминули від підписання Гельсінкських домовлень.

В середу юґославська поліція заарештувала і депортувала біля 20 жидів і жидівок із західних країн, які протестували проти політики комуністичних держав, зокрема СССР, відносно жидів, наголошуючи спеціяльно обмеження права на вільну еміґрацію. Юґославські чинники заявили, що не дозволять на жадну „політичну пропаґанду" і депортують всіх, які займатимуться такою діяльністю.

Підготовчу фазу Београдської конференції відкрив короткою промовою юґославський міністер закордонних справ Мільош Мініч, який попередив, що праця конференції може бути утруднена „зловісними силами, які противляться детантові", застосовуючи такі методи, як пропаганда, різні роди натисків і навіть тероризм. Він заявив, що дальше існування політики детанту залежатиме від „повного виконання Гельсінкських домовлень".

Голову голляндської делеґації обрано на предсідника нарад на перший день конференції. Кожного дня обиратимуть іншого предсідника, щоб дати змогу представникам всіх країн займати цей пост.

Після промови міністра Мініча розпочалися наради делеґацій 35-ох країн, на які не допущено представників преси. Згідно з плянами, кореспонденти не матимуть доступу на сесії протягом цілої конференції, а тільки одержуватимуть офіційні повідомлення від учасників нарад.

Хоча питання пошанування чи додержання людських прав буде правдоподібно однією з головних тем на конференції, то теж будуть обговорені такі справи, як економічна співпраця між країнами, „збільшення довір'я між державами", забезпечення миру тощо.

Юґославія звільнила неозначену кількість в'язнів

Београд, Юґославія. — В середу, 15-го червня, тобто в день відкриття другої Европейської Конференції для справ миру і співробітництва, знаної популярно як „Беоґрадська конференція", юґославські власті звільнили неозначену кількість в'язнів, але не поінформували, чи між звільненими є і політичні в'язні, яких в Юґославії має бути понад 500.

Юґославські урядовці вже раніше висловлювали побоювання, що зібрані на Беоґрадській конференції представники держав вільного світу можуть закинути самій Юґославії, в якій проходить конференція, що вона теж держить в своїх тюрмах політичних в'язнів.

Партія Суареза здобула перемогу в перших за понад 40 років вільних виборах в Еспанії

Мадрід.—Союз Демократичного Центру прем'єра Адольфа Суареза—як на це вказують незакінчені ще підсумки голосів — здобув основну перемогу у перших за понад 40 років вільних виборах в Еспанії, які відбулися в середу, 15-го червня, ц. р. Згідно з дотеперішніми ще неповними підрахунками, у виборах взяло участь біля 80 відсотків із 23.5 мільйона управлених до голосування еспанців, які досягнули 21 рік життя, з того понад 40 відсотків віддали свої голоси на Союз Демократичного Центру прем'єра Суареза, 23.01 відсотка голосували на кандидатів Еспанської Соціялістичної Робітничої партії, 11.09 відсотків голосів здобув правий Народний Альянс, а 4.51 відсотка голосів дістали комуністи. До виборів 350 репрезентантів до нижчої палати парляменту та 207 до Сенату було зголошених усіх понад 5,000 кандидатів. 41 сенатора вже найменував, згідно з признаним йому конституцією правом, король Хуан Карльос, вибираючи своїх кандидатів практично з усіх більших партій, включно з колишнім республіканським міністром закордонних справ, що жив на вигнанні за диктаторської влади ген. Франсіска Франка, як також речником басків і ліберальним посадником Барсельони. Згідно з повідомленнями, ці перші за понад чотири десятиріччя вільні вибори в Еспанії відбулися мирно і спокійно, хоча й були поодинокі випадки заворушень. Тисячі еспанців годинами очікували своєї черги перед виборчими льокалями. Сам король Хуан Карльос не голосував, щоб не стягнути на себе закидів „партійности", але він негайно виконав своє конституційне право та найменував президента новообраного парляменту. На цей пост вибрав король 62-літнього юриста Антонія Гернандза Гіля, який походить із правої родини, але сам має опінію поміркованого.

ЛІТНІЙ СЕМІНАР УВАН

Гантер, Н. Й. — Від 15—19-го серпня, ц. р., тут у пансіоні „Карпатія" відбуватиметься Літній Семінар УВАН, у програмі якого проф. Іван Лисяк-Рудницький з Альбертського університету і проф. Богдан Рубчак з Іллінойського університету виголосять доповіді.

Сенатор Кейс закликає Москву звільнити арештованих членів Гельсінкських Груп у СССР

Вашінґтон. — Республіканський сенатор Кліффорд Кейс із Ню Джерзі у вівторок, 14-го червня, звернувся із закликом до уряду Совєтського Союзу, щоб напередодні Београдської конференції звільнив дев'ятьох заарештованих членів Громадських Груп Сприяння Виконанню Гельсінкських Угод, між ними членів Української Групи Миколу Руденка, Олексія Тихого, Миколу Матусевича і Мирослава Мариновича. Сенатор Кейс, чільний республіканець у Сенатській комісії закордонних зв'язків, заявив, що своїм арештом дев'ятьох членів Гельсінкських Груп совєтські власті вказали, що фактично не бажають додержуватися постанов Гельсінкського домовлення, підписаного в 1975-му році 35-ма державами, включно із СССР. Він твердив, що заки Београдська конференція розпічне розглядати нові проблеми, то повинна спершу перевірити чи були додержані постанови Гельсінкського домовлення. Звільнення Руденка, Тихого, Матусевича і Мариновича, як також членів Московської Групи і аналогічних груп у Литві, Грузії та Вірменії, а саме, Юрія Орлова, Александра Ґінзбурґа, Анатолія Щаранського, Звіяда Ґамсхурдію та Мереба Костабе, докаже „добру волю" Совєтського Союзу напередодні Београдської конференції — зазначив сен. Кейс. Він рівнож заявив, що сам арешт згаданих членів Гельсінкських Груп вказує, що Совєтський Союз навіть не хоче дозволити на те, щоб його громадяни стежили за тим, чи їхній уряд додержується постанов Гельсінкського домовлення.

Сенатор Кейс покликався на звіт, що його минулого тижня президент Джіммі Картер передав Конгресовій комісії нагляду над виконанням Гельсінкської угоди, в якому зазначено, що СССР і його сателіти не дотримались постанов цієї угоди, зокрема тих, які стосуються людських прав.

Сенатор Кейс вдоволений фактом, що президент Картер виступає в обороні людських прав, зокрема вдоволений, що Президент припинив продаж компюторів для Совєтського Союзу та надіється, що не тільки ЗСА, а також інші держави вільного світу припинять продаж високо будьякої розвиненої технології Совєтському Союзові, аж поки не вияснится справа людських прав у СССР. Сен. Кейс сказав, що не можна дозволити на те, щоб Москва затаювала порушення людських прав у Совєтському Союзі. Захід мусить „одверто і гостро" видвигати справу порушення людських прав комуністичними урядами, а не вдаватись до „дипломатичних чемностевих форм" — заявив сенатор Кейс.

КОМІТЕТ ОБОРОНИ ВАЛЕНТИНА МОРОЗА В КАНАДІ ІНФОРМУЄ УРЯД ПРО ПОТОПТАННЯ ЛЮДСЬКИХ ПРАВ В УКРАЇНІ

Торонто. — (Комітет Оборони Валентина Мороза.) — У зв'язку з конференціями представників держав, які підписали Гельсінкську угоду в 1975 р., які мають відбутися цього місяця у Београді, Комітет Оборони Валентина Мороза робить старання, щоби поінформувати канадські урядові та політичні чинники про недотримання совєтами їхніх зобов'язань щодо людських прав. Гельсінкська угода передбачує дві такі конференції в Београді ще цього року. Перша, в червні ц. р., скликається для того, щоби підготовити порядок нарад другої конференції, яка відбудеться мабуть восени ц. р., і на якій повинні бути зроблені підсумки перших двох років після підписання Гельсінкської угоди. Цю угоду підписали 33 европейські держави, а також Канада і ЗСА.

В. Буковський в Оттаві

Користаючи з приїзду до Канади на Конґрес Північно-Американської Асоціяції Психіятрів відомого російського дисидента і довголітнього політв'язня Владіміра Буковського, Комітет Оборони Валентина Мороза зорганізував йому в Оттаві ряд зустрічей. Ще перед виїздом до Оттави В. Буковський виступив 3-го травня ц. р. на конгресі психіятрів в Торонті, щоби поінформувати його учасників про зловживання совєтської психіятрії, яка стала знаряддям КГБ, спрямованим проти інакшедумаючих та руху спротиву в Совєтському Союзі. Комітет зорганізував 2-го травня зустріч В. Буковського з представниками торонтонської української преси та українських організацій. Під час цієї зустрічі він говорив про потребу кооперації та спільної боротьби всіх національних груп в західньому світі проти совєтського режиму, і що це вже осягнуто в совєтських тюрмах і концтаборах. Він сказав, що не-росіяни в Совєтському Союзі борються не тільки за людські права, але і за права своїх народів на самостійність, та що російські дисиденти в Совєтському Союзі підтримують ці національні рухи. Буковський заявив, що він підтримує право українського народу, як також і інших не-російських народів, на самостійність. Він також закликав до дальшої боротьби за звільнення політв'язнів, матеріяльної допомоги їхнім родинам та допомоги українському дисидентському рухові взагалі, даючи конкретні поради що треба робити і вичерпно відповідав на всі питання.

В Оттаві, 5-го травня, Буковський разом з представниками Комітету Оборони Валентина Мороза зустрівся з членами Комітетів закордонних справ Парляменту (Палати Послів та Сенату), що їх він поінформував про постійне топтання совєтським режимом людських прав, про однобічність детанту, з якого тільки совєти користають, про конечність вимагати від совєтів дотримання їхніх зобов'язень в Гельсінкському та інших договорах. У висліді довгої

(Закінчення на ст. 3-ій)

ПРЕЗИДЕНТ КАРТЕР І СЕНАТ ТАВРУЮТЬ СОВЄТСЬКІ ШИКАНИ ПРОТИ ТОТА

Вашінґтон-Москва. — Президент Джіммі Картер в середу, 15-го червня, висловив „гострий протест" проти допитування американського журналіста Роберта Тота із „Лос Анджелес Таймс" працівниками КҐБ, заявляючи, що уряд ЗСА далі не знає дійсних причин, чому совєтські чинники „застосовують шикани" проти Тота, якого КҐБ придержало в суботу, 11-го червня, нібито за одержання „державних таємниць" від совєтського науковця Валерія Петухова, хоча виявилося, що Петухов фактично передав Тотові свою працю з ділянки парапсихології, яка не має нічого спільного з „державними таємницями". Президент підкреслив, що Державний департамент вже раніше запротестував проти придержання Тота і проти допитування його працівниками КҐБ та що уряд ЗСА трактує поступовання совєтських чинників „як неприязний акт Совєтського Союзу супроти ЗСА".

В середу Сенат проголосував резолюцію, якою засуджує Москву за безпідставне придержання журналіста Тота, зазначуючи, що це придержання представляє собою „ поважне порушення Гельсінкських угод", як рівнож закликає президента Картера „поробити всі можливі заходи", щоб добитись звільнення цього американського журналіста.

(Згідно з останніми повідомленнями американських радіостанцій у четвер, 16-го червня, совєтські власті заявили, що Тот зможе виїхати із СССР у п'ятницю, 17-го червня.)

Чинники КҐБ в середу знову допитували Тота, цим разом протягом шість з половиною годин. Таким чином, від минулої суботи він перебував 13 годин на допитах. Агенти КҐБ допитували його не тільки про „справу Пєтухова", але також про його знайомство з Анатолієм Щаранським, арештованим жидівським активістом, якому совєтські власті закидають „зраду батьківщини" та співпрацю з Центральною Розвідчою Агенцією (Сі-Ай-Ей), як теж про всі статті і вістки, які він написав під час своєї служби у Москві.

В середу, 15-го червня, речники совєтських дисидентів, зокрема фізик Валентин Турчин, заявили, що шикани проти Тота напередодні відкриття Београдської конференції, це тільки спроба совєтських властей „віддячитись" президентові Картерові за його виступи в обороні людських прав, зокрема в СССР. Кремль — сказав Турчин — старається звалити вину за поширення дисидентського руху на закордонних журналістів і на „втручання" президента Картера, додаючи, що нема жадних підстав на притримання Тота, а КҐБ робить це тільки задля пропаганди.

Того ж дня, 15-го червня, група дисидентів у Москві закликала совєтський уряд звільнити 9-ох заарештованих членів Громадських Груп Сприяння Виконанню Гельсінкських Угод, між ними членів Української Групи Миколу Руденка, Олексія Тихого, Миколу Матусевича і Мирослава Мариновича. Московські дисиденти твердили, що таке звільнення 9-ох арештованих напередодні Београдської конференції буде доказом, що СССР бодай частинно плянує виконати постанови Гельсінкських домовлень.

Згідно з інформаціями, одержаними з дисидентських кіл, коло 900 політичних в'язнів у концтаборах біля міста Перм плянували 15-го червня, тобто в день відкриття Беоґрадської конференції, перевести одноденну голодівку на знак протесту, що СССР не дотримується постанов Гельсінкської угоди.

Також повідомлено, що Юрій Мнюх, член Московської Гельсінкської Групи, та інший жидівський активіст, Марк Азбель, одержали дозвіл на виїзд до Ізраїля.

ПРЕДСТАВНИК „СМОЛОСКИПУ" ВИСТУПИВ В ОБОРОНІ РУДЕНКА І БЕРДНИКА НА КОНФЕРЕНЦІЇ ПИСЬМЕННИКІВ В БОЛГАРІЇ

Софія, Болгарія (УІС „Смолоскип"). — Андрій Каркоць, представник Комітету Гельсінкських ґарантій для України, який рівночасно був акредитованим кореспондентом „Смолоскипу", виступив з петицією в обороні Миколи Руденка і Олеся Бердника на пресовій конференції письменників з країн, які підписали Гельсінкські угоди, яка відбувалася тут від 7-го до 14-го червня. Цей перший український виступ в обороні арештованих і репресованих совєтськими властями українців викликав замішання серед приявних кореспондентів і обвинувачення А. Каркоця кореспондентами із країн Східнього бльоку, що він прибув до Болгарії з ціллю зірвати конференцію і перемінити її в антисовєтський форум.

Обвинувачення були безпідставні, бо Західні кореспонденти були приявні тільки на відкритті конференції,а згодом були допущувані лише на пресові конференції,які відбувалися кожного вечора. На цих конференціях представники письменників і спілки журналістів Болгарії давали інформації про хід нарад з'їзду письменників і відповідали на питання кореспондентів. Не зважаючи на обмежений доступ на форум письменників, від першого серед них була розповсюджена петиція в обороні М. Руденка і О. Бердника. Їхньою справою зацікавилися американські письменники Ґор Відаль і Чівер, як рівнож письменники із скандинавських країн. Питання петиції в обороні Руденка і Бердника виринало на конференціях, де офіційно болгарські речники повідомили пресу, що це „провакація і фальшивка" і що це не відповідає дійсності, що 38 письменників таку петицію підписали. Коли впало підозріння на А. Каркоця, що це він привіз петицію до Болгарії, його викликали на розмови представники болгарського акредатаційного бюра, перевіряючи його зголошення як представника „Смолоскипу" і спеціяльно цікавлячися другим представником, який був зголошений „Смолоскипом", але не прибув до Софії.

Почавши від середи, 8-го червня, тобто другого дня форуму письменників, було помітно, що за А. Каркоцем слідкують і дійшло до того, що він не мав можливости телефонувати до ЗСА, що зробив, щойно після виїзду з Болгарії.

Коли серед письменників і кореспондентів поширено вістку, що петиція є фальшивкою, тоді в п'ятницю, 10-го червня, на черговій пресовій конферен-

(Закінчення на стор. 4-ій)

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07303.
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Передплата: на рік — $30.00, на пів року — $16.00, на 3 місяці — $9.00. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Справа Панамського каналу

Недавня поїздка Розалинн Картер, дружини президента Джіммі Картера, по сімох країнах Південної Америки і Карабійського моря, як теж річні наради Організації Американських Держав (ОАД), які тепер проходять у країні-острові Гренада, підтвердили, що однією з найбільш пекучих проблем американської політики відносно Латинської Америки є справа нового договору між Панамою і ЗСА щодо дальшої контролі, управління та оборони Панамського каналу. Від розв'язки цієї проблеми можуть залежати майбутні зв'язки ЗСА з цілою Латинською Америкою.

Провідники держав, що їх відвідувала пані Картер, дуже часто підкреслювали, що на ситуацію Панамського каналу вони дивляться, як на залишок американської політики ,,великого кийка'', яку відносно країн Латинської Америки встановив президент Теодор Рузвельт і яка була складовою частиною американської політики аж до 1930-их років. Панамський уряд, як теж уряди інших латино-американських держав, вважають, що договір в справі цього каналу, підписаний 1903-го року, дає ЗСА надмірну контролю над зоною каналу та протестують проти запевненої тим договором ,,вічности'' тієї контролі. Лідери південно-американських держав в розмовах з п-і Картер, як теж перед початком річних нарад ОАД заявляли, що новий договір між ЗСА і Панамою повинен тимчасово надати Панамі більше голосу в управлінні каналом і містити постанову, що Панама зчасом одержить ,,суверенітет над каналом і зоною'' та щоб був визначений точний реченець, коли Вашінгтон передасть цю контролю в руки Панами.

З важливости якнайшвидшого полагодження справи Панамського каналу здає собі справу президент Картер, про що свідчить факт, що від часу перебрання ним влади в січні ц. р. представники ЗСА і Панами вже відбули кілька нарад в справі нового договору.

Однак, в ЗСА існують розбіжнії погляди щодо нового договору з Панамою. Велика група законодавців і громадян твердить, що ЗСА ніяк не можуть погодитися на те, щоб зректися повної контролі над каналом, бо цей канал занадто важливий під стратегічним та економічним оглядом.

Інша група, до якої належать ліберальні законодавці обох партій, як теж колишній президент Джералд Форд, вважає, що ЗСА повинні погодитися на те, щоб Панама в недалекому майбутньому одержала суверенність над зоною каналу, а Америка частинно відповідала б за оборону каналу та дістала б запевнення, що американські кораблі завжди матимуть право довільного перепливу через канал.

Джіммі Картер, коли ще був кандидатом на президента, під час дебат з Джералдом Фордом займав становище, яке віддзеркалювало погляди тієї групи, яка вважає, що ЗСА надалі повинні задержати повну контролю над каналом. Може бути, що тоді він робив це тому, бо вважав, що таке становище здобуде йому більше голосів під час виборів. Тепер, вже як президент ЗСА, він дещо послабив свою категоричну відмову погодитися на передання контролі над каналом в руки панамського уряду і вже кілька разів недвозначно натякав, що його уряд готовий погодитися на компромісову розв'язку цієї проблеми.

Перед ЗСА стоять тепер три можливості:погодитися на вимоги Панами й інших латино-американських держав; настоювати на тому, що ЗСА повинні надалі задержати повну контролю над каналом; старатися дійти до якогось ще неокресленого компромісу з Панамою. Однак, ясним є те, що справа Панамського каналу мусить бути полагоджена і то якнайшвидше.

Проблеми шкільництва

Минулого тижня шість Шкіл Українознавства нюйоркської метрополії відбули свою першу, дуже вдалу і гідну до наслідування імпрезу — спільну ґрадуаційну зустріч студентів, у якій взяло участь 80 випускників згаданих шкіл, 28 учителів і понад 200 батьків та зацікавлених громадян старшого і молодшого покоління, які вважали за свій обов'язок піддержати цю наскрізь прикладну імпрезу, яка може стати зародком тіснішої співпраці не тільки педагогів, але також учнів та їхніх батьків, що створило б сприятливу атмосферу для евентуального об'єднання деяких шкіл в будучому і створення солідної виховної бази для українського доростаючого покоління, побудованої на здорових основах і обсадженої найкращими педагогічними силами, якими розпоряджає українська спільнота у цій країні.

Прикладність тієї імпрези полягає в першу чергу в тому, що ініціяторам і фактичним організаторам не тільки вдалося зібрати разом велике число випускників Шкіл Українознавства та створити для них культурну форму зустрічі, але також переконати керівництва Шкіл і Шкільну Раду УККА про практичність і доцільність такої імпрези, яка знайшовши схалення громади, може перейти в традицію і стати початком зближення нашої молоді та проведення нею часу в культурному середовищі, організованому і унапрямлюваному фаховими виховниками-педагогами. Ще й тепер можна почути від деяких скептиків, що, мовляв, у нас немає, або дуже обмаль такого педагогічного персоналу, щоб творити справжні передумови молодечого наближення з відповідними виховними формами. Всупереч цим помилковим твердженням, українські доповнюючі школи, серед так званого етнічного шкільництва стоять на найвищому рівні, що однозгідно стверджують представники і преса інших національних груп, як також статистичні дані, ведені інспекторами Шкіл Українознавства в ЗСА. Очевидно, стан не є ідеальний і не слід потішати себе проминаючими успіхами, а треба шукати, головно коли йдеться про керівництво школами, осіб з непересічними здібностями і широкою ініціятивою які, очоливши в будучому українське шкільництво, надали б йому нового стимулу і, головно, забезпечили б його довготривалість. Таких осіб треба шукати в першу чергу серед молодої інтелігентської верстви, познайомленої з новою педагогічною формою і новими методами передавання предмету. Немає сумніву, що підбір таких людей є довгим і трудним процесом, але це не повинно нас знеохочувати, бо від завдання, яке українська спільнота мусить виконати на відтинку виховання молоді, ніщо нас не звільнить.

Тією й іншими справами — підручниками, створенням здорової фінансової бази для Шкіл Українознавства, зміною системи навчання, — повинна займатися чергова Конференція учителів Шкіл Українознавства чи Загальні Збори Шкільної Ради, які відбудуться вже в кінці цього місяця.

М. Мельник

ІМПЕРІЯ БЕЗ МАСКИ

На нову конституцію СССР можна дивитись приблизно з трьох штандпунктів. Погоджуючись з Брежнєвим, можна сказати, що нову конституцію треба було створити тому, ,,...що за чотири десятиріччя в країні нашій, у всьому нашому суспільстві відбулися глибокі зміни''. Отже, нова конституція є віддзеркаленням найбільш основної сучасної політичної, економічної і соціяльної структури імперії.

Конституція вказує теж на формальну і адміністративну структуру країни. Коли хтось хоче довідатись як називається парлямент імперії, на скільки літ вибирають депутатів, що це таке Президія Верховної Ради СССР, тоді він ті речі може знайти в конституції.

Та коли дивитись на теперішню і три попередні конституції (конституції з 1918, 1924 і 1936 років), як на основні закони, на основі яких уряд імперії володіє своїми громадянами, тоді усі ті конституції виявляються звичайними шматками паперу, без будь-якої вартости.

Попередні конституції служили принаймні засобами пропаганди. Такі речі, як ,,недоторкальність особи'', ,,недоторкальність житла (помешкання)'', ,,свобода слова, друку, зборів, мітингів, вуличних походів і демонстрацій'', ,,право об'єднуватися в громадські організації'', ,,право (для республік) вільного виходу з СРСР'' чи додане до теперішньої конституції ,,право (республік) вступати у відносини з іноземними державами, укладати з ними договори і обмінюватися дипломатичними і консульськими представниками'' — отже усі ті права — це чиста пропаганда.

За давніших часів усі ті громадські ,,права'' в конституціях СССР були широко розголошувані по цілому світі. Багато наївних людей приймало їх за добру монету. Найбільш цікаві коментарі можна було читати на тему конституції Сталіна. Одна відома китайка заявила, що та конституція це ,,найбільше досягнення людства''. Інші заяви були не менше цікаві. Ось кілька прикладів: американський конгресмен Емлі — ,,найбільш обіцююча подія після світової війни''; французький міністер авіяції Кот — ,,найповніше применення демократичних принципів''; бувший міністер соціяльної безпеки Австрії — ,,крок до щастя усього людства''; пізніший прем'єр-міністер Англії Етлі — ,,найбільш основна річ — це ґарантія права на працю. Ніяка інша країна не є в стані цього зробити''.

Все це говорили поважні люди про конституцію одного із найбільш кривавих політичних злочинців світу. На щастя, відомості про правдивий стан речей відносно дійсних прав людини в СССР нарешті просякли на Захід. І тому цілком не диво, коли засоби інформацій Заходу, поза формальним повідомленням про нову конституцію Брежнєва, тими справами тепер уже не займаються. Коли пропагандисти імперії пробують покликатися на різні вольності, що їх начебто конституція Брежнєва своїм громадянам запевняє, тоді люди того уже серйозно не трактують.

Для українців конституція Брежнєва найбільш цікава тим, що відносно поневолених націй, росіяни нарешті одерто і формально повернули до становища своїх царських попередників. Різниця тільки та, що їхні попередники обмежувались до Емських указів, а вони уже такі певні успіхів своєї ,,національної політики'', що вирішили основи тієї політики записати в конституцію.

Центральні положення конституції, які в основний спосіб віддзеркалюють політику росіян відносно поневолених націй імперії, подані у вступі і в статтях 15, 19 і 36.

Зі вступу: ,,В СРСР побудовано розвинуте соціялістичне суспільство... Це — суспільство зрілих соціялістичних суспільних відносин, в якому, на основі зближення всіх соціяльних верств, юридичної і фактичної рівности всіх націй і народностей, виникла нова історична спільність людей — радянський народ''.

Стаття 19: ,,Радянська держава сприяє посиленню соціяльної однорідности суспільства,... дальшому розвиткові та зближенню всіх націй і народностей СССР''.

Стаття 36: ,,... всяка проповідь... національної винятковости... караються за законом''.

Стаття 15:,,... економіка СССР становить єдиний народногосподарський комплекс, що охоплює всі ланки суспільного виробництва, розподілу і обміну на території країни.''

Ті статті говорять самі за себе. Правда, у пізніших статтях затримується термінологія ,,добровільного союзу республік'', але та термінологія має таке саме значення, як термін ,,демократія''. Дивлячись не на слово, а на те, що в імперії діється, треба сказати, що нова конституція потвердила існування не союзу республік, а монолітної держави під виключним володінням росіян. Держава та, це вже формально не держава, в якій об'єднані різні нації, а держава одного ,,совєтського народу''. Економіка тієї держави тепер уже формально не складається з економік союзних республік, але ,,ста-

(Закінчення на ст. 3-ій)

Д-р Михайло Стефанів

СОЯ

,,СТЕЙК'', ЩО ОБНИЖУЄ ХОЛЕСТОРОЛЬ І ПРОДОВЖУЄ ЖИТТЯ

Хто з нас не знає або не чув, що зубожіння широких верств нашого народу, головно в західніх областях України і зв'язані з цим жалюгідні, жахливі гігієнічні обставини, майже повна відсутність навіть тодішньої медичної опіки, були причиною десяткування нашого населення різними заразливими хворобами, а в першу чергу сухотами. Бувало, цілі родини вимирали, тільки собака залишався і вив на осамітненім подвір'ї.

Народ, що в подавляючій мірі жив картопельками, кулешею, пісним чорним хлібом — не в кожній хаті було молоко, — смів тільки мріяти про достатки і заможне щасливе життя. Де ж тоді хтось міг подумати, що матеріяльний добробут може принести людині, коли нераціонально його використовує, замість щастя, передчасну, несподівану смерть або каліцтво від серцево-судинних хвороб? А воно так і сталося тут, в Америці, в Австралії чи Канаді з дітьми чи внуками зубожілих і спрагнених заможного життя людей наших. І що гірше, вдома, появу туберкульози батьки чи діди наші трактували як особливо зловіще явище, яке, на жаль, успішно поборювати не були в силі, а тут інфаркт серця чи мозку сьогодні уважають щось наче трагічний випадок. Жертву поховають і життя незміненим трибом котиться далі, як тисячі авт поруч такого ж розбитого і кров'ю зрошеного вже на узбіччі траси. Навіть рідні діти очевидної жертви передчасної атеросклерози з довкілля, або з довкілля і деяких генетичних несправностей, не беруть цього серйозно на увагу і не переходять на превентивний спосіб життя. Що ж тоді говорити про громаду. Вистачить придивитись нам на будь-якому бенкеті чи прийнятті. Столи аж вгинаються під м'ясною-масною, солодкою їжою і пляшками з алкоголевими й іншими напитками. Над столами звивається солодкаво-нудкий дим із сигарет, а довкруги сидять діти або внуки наших покутян, підгірян тощо. Майже кожен, як не з 20-ти, то з 15-ти, а й з 30-ти, а навіть з 50-ти фунтами зайвого сала за шкурою. На другий, а може на третій день розгортаєте ,,Свободу'', а там чорне по білому:,,...несподівано відійшов від нас на 52 або 63, а навіть і на сорок-котромусь році життя...''Тільки дехто із тверезо думаючих ступив уже або рішився ступити на шлях превентивного життя перед загрозою передчасних серцево-судинних хвороб, як наслідків діяметрально зміненого довкілля, що в ньому живемо, в порівнянні з довкіллям наших батьків або дідів. Цим, на жаль, небагатьом йдемо на зустріч нижче поданими найновішими науковими відомостями про відживні, а в певному напрямку навіть лікувальні вартості рослинних харчів, щоб піддержати цих ,,диваків'' при превентивній дієті серед просто казкових харчових ,,спокус'' американського чи канадського ринку.

Науковими медичними обстежуваннями в Америці і Австралії стверджено,що вегетаріянці, а між ними Сьомого дня адвентисти, мають багато менше холестеролу і товщів у крові і рідше занепадають на серцево-судинні хвороби, як інші громадяни. Дослідники думають, що це тому, що рослинні харчі не те, що не вміщують в собі (за виїмком кількох рослин) холестеролу і більшої кількости насичених товщів, але що їхні протеїни мали б невідомим ще способом встрявати в метаболізм холестеролу і зменшувати його кількість в крові. Знаменитим на це прикладом являється протеїн сої. На доказ цього італійські дослідники. як подає медичний журнал The Lancet з 5 лютого 1977 р., перевели спеціяльні експерименти з хворими на гіперліпопротеїнемію типу IIa і IIб, цебто такими особами, що мають постійну надвишку холестеролу від 275 мг. почавши, а нормальну товщів, або надвишку холестеролу і товщів понад 150 мг. та ще із можливими жовтявими наростами над (під) очима, на руках, спині тощо.

Цих пацієнтів поділено на дві групи. Одну з них поставлено на 3 тижні на т. зв. конвенціональну дієту (загально прийняту для таких випадків): 21 відсоток протеїну (в цьому 62 відсотка тваринних, а 38 відсотків рослинних протеїнів) 21 відсоток товщів (в цьому 79 відсотків ненасичених, 21 відсоток насичених) і 58 відсотків вуглеводнів. В цьому було приблизно 1800 кальорій і 180 мг холестеролу. Другій групі приділено соєну дієту теж на 3 тижні: 20-60 відсотків протеїни(в цьому соєного протеїну, 63 відсотка, а з інших рослин 30 відсотків і тваринного 7 відсотків), 20-92 відсотка товщів (в цьому 84 відсотка ненасичених, а 16 відсотків насичених) та 53-48 відсотків вуглеводнів. Холестеролу приблизно 6 мг. теж на 1800 кальорій, що міг бути у збираному молоці (skin-milk). Після трьох тижнів холестерол першої групи обнизився тільки на 5 відсотків, а товщі на 10 відсотків. Зате в другій групі соєна дієта зменшила кількість холестеролу приблизно на 20 відсотків, а товщів на 17 відсотків.

Після цього першу групу поставлено на слідуючих три тижні вже на соєну дієту, а другу на дальших 3 тижні на низьку товщами дієту і вийшов цікавий вислід. Тепер в першій групі від соєної дієти холестерол обнизився понад 23 відсотки, майже п'ять разів стільки, що від низької товщами дієти, а товщі обнизились на 16 відсотків. В другій групі, що була перших 3 тижні на соєній дієті, холестерол піднісся на 8-3 відсотки від низької

(Закінчення на ст. 3-ій)

Осип Залеський

ЛЕВКО РЕВУЦЬКИЙ

[Пам'яті славного музики]

Левко Ревуцький, один з найстарших віком український композитор і музичний педагог, помер у Києві 2- березня 1977 р. До коротких вісток у пресі про його смерть годиться додати дещо більше про життя і творчість цього визначного композитора, переємця Лисенківської доби в українській музиці, автора великого числа вокальних та інструментальних творів, як також музичного педагога, що виховав багато сучасних українських композиторів.

Левко Ревуцький народився 20 жовтня 1889 року, в селі Іржавці, на Полтавщині, де його батько був священиком. Як батько, так і мати були музично обдаровані, батько грав на скрипці, мати на фортепіяні, мали гарні голоси і любили співати. Коли в їхньому домі збиралися гості, творився хор, лунала українська пісня. Таке співоче довкілля впливало на розвій музикальности дітей і малий Левко, як чотирирічна дитина, пробував імпровізувати на фортепіяні свої перші ,,твори''. Це й спонукало батьків учити малого Левка гри на фортепіяні. Першими учителями були піяністка О. Мельникова, подруга матері Левка, яка перебувала літом в домі Ревуцьких, а також мати Левка, яка вміла зацікавити сина фортепіяновою музикою. По закінченні початкової школи, Левко поступив у гімназію в місті Прилуки, де продовжував науку музики в учительки Ю. Лякової. В 1902 році переїздить Левко в Київ, де продовжує науку в гімназії, а музики вчиться в Миколи Лисенка, спершу приватно, а коли відкрилася музично-драматична школа М. Лисенка, у школі. Тодішнє мистецьке життя в Києві, з численними концертами славних музик, виставами в оперному театрі, добрими вчителями в консерваторії, впливало на розвій музичних талантів, у цьому й Ревуцького. По завершенні науки в гімназії, поступає Левко на студії фізико-математичного факультету Київського університету, але по році переходить на юридичний факультет. Одначе любов до музики перемогла і Ревуцький посвячується студіям музики, вивчає фортепіянову гру у славних тоді учителів-піяністів як В. Пухальський, Г. Ходоровський і С. Короткевич, граючи денно по чотири-п'ять годин. Хоч навчання в М. Лисенка тривало відносно коротко, воно дало добрі наслідки у формуванні його як піяніста і композитора.

В часі Першої світової війни покликають Ревуцького до військової служби в російській армії, але на початку 1918 року його демобілізують і він повертається в Іржавець, потім у Прилуки, де дає лекції музики і компонує. З постанням Української Держави покликають його в Київ до праці в Музичному Інституті ім. М. Лисенка і в розбудові музичного життя столиці. Згодом переходить на працю вчителя до Київської консерваторії.

Музична творчість Л. Ревуцького проявляється в усіх ділянках, починаючи обробітками українських народних пісень, до творів вокальної та інструментальної музики. Сотні народних пісень опрацював він для хорів та сольових голосів з фортепіяном, які появилися окремими виданнями, або у збірках як ,,Сонечко'' чи ,,Галицькі пісні''. З ,,Галицьких пісень'' спопуляризував він давню ,,застольну пісню'', яку тепер часто можна почути з грамофонних платівок, а саме ,,Як засядем, браття, коло чарки''. Сольоспіви до текстів Т. Шевченка, О. Олеся, Філянського, Рильського, Тичини, хорові твори, а серед них більші твори як ,,Хустина'' поема Т. Шевченка, та ,,Зима'' О. Олеся для хорів, сольових голосів і симфонічної оркестри, доповнюють вокальну ділянку творчости Ревуцького. З інструментальних творів треба назвати фортеріянові прелюдії, пісні без слів, етюди, вальси, сонати і різні п'єси. Дві симфонії, два концерти для фортепіяну і оркестри, козачок для оркестри, смичковий квартет та музика до фільмів — це приклади його інструментальних творів.

Як учитель, Ревуцький виховав нове покоління українських композиторів. Назвати б хоча деяких, як В. Гомоляк, М. Дремлюга, С. Жданов, Г. Жуковський, В. Корейко, Г. і П. Майбороди, А. Філіпенко.

У своїй музичній творчості, головно фортепіяновій і симфонічній, Ревуцький немов завершує епоху пізньоромантичного стилю. В його творах проявляється не тільки великий талант і широка музична освіта, але також дух української землі, з якої він черпав теми й ідеї своїх творів.

Богдан Певний

ЧУЖИМИ РУКАМИ

(Думки на тлі виставки ,,Російське і совєтське малярство'' в Метрополітальному Музеї Мистецтва в Ню Йорку)

(3)

Левицький та Боровиковський прожили свої найбільш плодовиті роки на чужині, професійно досягнули вони найвищих щаблів майстерности, творчість їх відображала найбільш новий стиль їхнього часу, дійшли вони до слави і високих матеріяльних винагород, але не закріпили стійкого місця в історії свого власного народу. Вони були представниками стилю, який у міру скріплення московських порядків в Україні та русифікації провідної верстви, почав витискати барокко, стиль козацької України. Різниця нового стилю від попереднього була у тому, що всупереч візантійському стилю, закоріненому в народі через релігійні почуття, і всупереч стилю барокко, який засвоїв чимало народних елементів, він відповідав лише уподобанням поміщиків. Для широких мас населення він був чужим і незрозумілим. Наступило глибоке розмежування між малярством, призначеним для окраси палат багатіїв і народним малярством, поширюваним серед простолюддя.

Звичайно, шукаючи за дефініцією українського мистецтва, можна спиратись на широку плятформу, мовляв, якщо говоримо про українське мистецтво, маємо на увазі спадщину художньої культури, що постала в межах історичних і етнографічних земель українського народу, або була створена українцями поза цими межами.

Така розв'язка дає можливість пригорнути до материнського лона таких блудних синів, як Левицький та Боровиковський, але рівночасно вона має чимало неприємних моментів.

Наприклад, на виставці експонуються твори відомих російських мистців Віктора Васнєнцова і Михайла Врубеля. Відношення їх до України таке, що у 1885-96 роках ці мистці з росіянином Михайлом Нестеровим та поляками Вільгельмом Контарбінським і братами Олександром та Павлом Свєдомськими розмальовували збудований російською владою у 1862—82 роках Володимирський собор у Києві. Участь видатних російських мистців під проводом славного у той час російського мистця Адріяна Прахова у розмалюванні цього собору була наглядною демонстрацією російської політики денаціоналізації України, яка полягала в тому, щоб насаджувати в Україні найкращі здобутки російської культури і у той самий час занедбувати або нищити усе, що має сліди української самобутности. Надиво, навіть тепер, коли більшість церков в Україні закрито, то у Володимирському соборі в Києві відбуваються релігійні відправи. Нова влада добре знає з якою ціллю собор поставлено.

Це цілковито не означає, що участь усіх російських мистців у формуванні української культури позначена негативізмом. Були такі, що співчували долі українського поневоленого народу. Одним з таких, що твори їх заступлені на виставці, був Василь Тропінін (1780—1857), сам він був кріпаком. У 1804—24 роках Тропінін жив в Україні, залишивши ряд чудових портретів українських селян, серед них портрет Устима Кармелюка. Іншим таким російським мистцем був Капітон Павлов (1793—1852), який після закінчення петербурзької Академії Мистецтв переїхав в Україну. Він викладав у Ніжинському ліцеї у 1820—39 роках, де в нього навчались видатні діячі української культури Микола Гоголь, Євген Гребінка та Аполон Мокрицький. У 1839—45 роках Павлов викладав у Київському університеті і був особисто знайомий зі Шевченком. Цікаво підкреслити, що започатковане 1844 року видання офортів ,,Живописна Україна'' після його смерти у 1861—62 роках продовжував російський мистець Лев Жемчужніков (1828—1912) як додаток до журналу ,,Обнова''. Правда, коли ,,Живописну Україну'' задумав Шевченко, як періодичне видання про історичне минуле, народний побут і звичаї, природу і архітектурні пам'ятки України, то ,,Живописна Україна'' Жемчужнікова мала переважно етнографічний характер. В ній співпрацювали, окрім українця Константина Трутовського, і мистці росіяни Іван Соколов та Василь Верещагін. На виставці в Ню Йорку показано широко відому картину Верещагіна ,,Апотеза війни'' з 1871 року. У березні 1977 рокі в Філядельфії, а у квітні в Ню Йорку Об'єднання Мистців Українців в Америці (ОМУА) влаштовувало виставку картин Миколи Азовського у 10-ту річницю його смерти в Арґентині. Микола Азовський був внуком Верещагіна, сином його доньки, яка вийшла заміж за українця. Згадані тут російські мистці не єдині, одначе творчість більшости росіян, які жили в Україні, обмежувалась поверховним сприйманням українського оточення і не спричинилась до розвитку української культури.

Так, як українські мистці-емігранти закорінили мистецтво іконопису на Московщині і так, як привезені з України таланти стали фундаментом петербурзької Академії Мистецтв, так знову ж, у кінці XIX століття українцям довелось відігравати не менше важливу ролю, яка змінила обличчя російського мистецтва. У Петербурзі 1870 року засновано ,,Товариство пересувальних мистецьких виставок'', загально відоме під назвою ,,Передвижників''. Передвижники, як і французькі імпресіоністи, виступили проти академізму і зорганізували великі мистецькі виставки не тільки в Петербурзі, але і в інших містах. Ці виставки мали великий успіх в Україні — Києві, Харкові і Одесі.

Передвижники різнились від імпресіоністів тим, що відкидали клич ,,мистецтво для мистецтва'', ставили ідейний зміст мистецького твору вище форми і малярської техніки, вважаючи, що мистецтво повинно служити не саме собі, а громадянству. Через те соціяльні, політичні та історичні теми були повсякчасним явищем на виставках Передвижників. Хоч Передвижники народилися на російському ґрунті, то все ж на їхньому чолі стояло чимало українців. На виставці ,,Російське і совєтське малярство'' Передвижників репрезентують майже виключно українці — Микола Ґе, Архип Куїнджі, Ілля Рєпін і Микола Ярошенко. Це все мистці різних індивідуальностей і високого професійного рівня. Микола Ґе (1831—94) народився на Чернігівщині, після закінчення середньої освіти у Києві та перербурзької

(Закінчення на стор. 3-ій)

КОМІТЕТ ОБОРОНИ...

(Закінчення зі ст. 1-ої)

дискусії деякі парляментаристи, зокрема Роберт Стенбурі, зацікавився можливістю створення парляментарного комітету, який слідкував би за тим, чи поодинокі країни сповняють свої зобов'язення, головно в ділянці людських прав, згідно з Гельсінкською угодою. Такі комітети вже створено в Конгресі ЗСА та парляментах Великої Британії, Бельгії та Голляндії. Наступного дня В. Буковський відбув пресконференцію в Національному пресовому клюбі, про яку широко коментувала вся канадська преса і зустріч з представниками Міністерства закордонних справ, на якій він наголошував, що Канада, торгуючи з СССР, повинна ставити ясні передумови відносно респектування людських прав.

Передача документації канадському урядові

18-го травня ц. р. представники монтреальського та торонтонського Комітетів Оборони Валентина Мороза відбули дві зустрічі з представниками Міністерства закордонних справ, на яких обговорювалося справи конференції в Београді, українських та не-українських політв'язнів і людських прав в Совєтському Союзі. Представники Комітетів зробили ряд вимог і суґестрій щодо потреби рішучої постави канадського уряду в Београді. Передано представникам Міністерства і деяким парляментаристам численні матеріяли приготовані українською, російською та литовською гельсінкськими групами, які не зважаючи на арешти їхніх керівних членів, дальше збирають та передають на Захід документацію про недотримання совєтами Гельсінкської угоди. Є запляновані дальші зустрічі з канадськими урядовими та політичними чинниками.

Український Літературно-Мистецький Клюб

136 2nd Avenue

Ню Йорк. — З Літературно-Мистецького Клюбу повідомляють, що у п'ятницю, 17-го червня, ц. р., о год. 7.30 вечора, тут в приміщеннях цього Клюбу відбудеться остання імпреза літнього сезону — Різноманітний Вечір із розваговою програмою. Участь у Вечорі візьмуть: Марійка, Ірина і Павло Данилів — тріо бандуристів, та Іван Керницький і Степан Крижанівський. В програму також включено репертуар сестер Байко (лемкині) і Софії Ротару-Євдокименко, найславнішої української співачки легкого жанру, в стереофонічному записі, з поясненнями маестра Т. Терена-Юськова.

ЧУЖИМИ РУКАМИ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

Академії Мистецтв, від 1876 року жив в Україні. Архип Куїнджі (1842—1910) народився в Маріуполі, відомий, як майстер найскладніших ефектів і нічного освітлення, автор багатьох картин, які відображають природу України. Ілля Рєпін (1844—1930) народжений у Чугуєві біля Харкова, був зв'язаний з Україною не лише походженням, але і творчістю та громадською діяльністю. Цей зв'язок він увіковічнив відомими картинами ,,Запорожці пишуть листа турецькому султанові'' (1880—91), ,,Вечорниці'' (1881), ,,Не чекали''(1884—88), ,,Портрет Тараса Шевченка'' (1888(і іншими. Полтавець Микола Ярошенко (1846—98) жив у Полтаві і Києві, був автором низки картин з українською тематикою. Треба додати, що усі вони, бажаючи пов'язати свою творчість з Україною, неодноразово зверталися до української тематики. Для тодішнього мистця це був єдиний спосіб встановити свою приналежність до українського мистецтва. Так, наприклад, мареніст світової слави Іван Айвазовський (1817—1900), якого усі картини присвячені морю і якого картина ,,Веселка'' притягає чи не найбільше глядачів на виставці в Ню Йорку, одну з небагатьох сюжетних картин присвятив українській побутовій темі (,,Весілля в Україні'' 1891 р.). Батько Айвазовського, Костянтин Гайвазовський, був родом з Галичини. Картини з українською тематикою були ще виявом протесту проти жорстоких утисків та соціяльної, політичної і національної несправедливости, яка царила у межах Російської Імперії. Наприклад, один з фундаторів товариства Передвижників Іван Крамський (1837—87) був автором популярного портрету Тараса Шевченка 1871 року. Згадуємо це тому, що постать Шевченка стала вже у той час символом боротьби проти усякого гніту, так як сьогодні нею є постать Валентина Мороза. Одначе, сьогодні, ніхто зі заслужених совєтських мистців не посміє намалювати портрет Валентина Мороза. Згадуючи Шевченка, на виставці виставлено портрет Василя Перовського, військового коменданта Оренбургу, роботи Шевченкового учителя Карла Брюлова.

До крайньої зухвалости дійшли організатори виставки, включаючи під гасло ,,совєтське малярство'' праці тих мистців-росіян, яких творчість комуністична влада переслідувала і остаточно припинила. Багато з цих мистців були змушені покинути межі Совєтського Союзу, шукаючи притулку для своєї творчости на чужині, або просто рятуючи своє життя. У Франції померли такі відомі мистці-модерністи росіяни, як Лев Бакст 1924 року, Александер Беноіс 1960 року, Наталія Ґончарова 1962 року, Василій Кандінський 1944 року, Константин Коровін 1939 року та Михайло Ларіонов 1964 року. Праці цих мистців совєти виставляють в Ню Йорку у той сам час, коли їх у Совєтському Союзі можна лише побачити на закритих виставках для упривілійованих осіб та туристів зі Заходу. Український чорнозем обдарував російське малярство низкою малярів-модерністів, хоча до них українська мистецька історіографія не має жадних претенсій. З мистців-модерністів на виставці ,,російського і совєтського малярства'' народилися у Вінниці 1889 року Натан Альтман, у Софієвці 1884 року Ісаак Бродський, у Шепетівці 1882 року Митрофан Мартишенко (псевдонім Греков), у Києві 1878 року Казімір Малєвіч та у Житомирі 1881 року Давид Штерберґ.

Цікаво, що комуністи, які самооборону українців перед фізичною і культурною ліквідацією називають буржуазним націоналізмом, все ж таки зберегли творчість росіян-модерністів і хваляться нею бодай на Заході, коли українських модерністів Михайла Бойчука, Софію Налепинську-Бойчук, Івана Падалку, Миколу Рокицького, Василя Седляра і інших зліквідовано, а твори їх знищено.

Це тільки кілька думок, які зародились під час оглядин виставки. Спостерегливий глядач з деяким знанням історії може багато дечому навчитися, оглядаючи виставку ,,Совєтське і російське мистецтво''. Лишаючи виставкові залі, мене не покидало питання: коли, нарешті, ми українці навчимося шанувати самі себе і відстоювати свої власні права?

ПОДЯКА

Щиро дякую докторові МИРОСЛАВОВІ БИХОВІ, за переведення мені тяжкої, але успішної операції.

Дякую о. Мітрату ФОРОСТІЄВІ, за уділення мені перед операцією Найсвятіших Тайн.

Щиро дякую мед-сестрі (норсці) шановній пані ІРЕНІ ШРАМЕНКО —поетці, яка відвідала мене і подарувала книжку своїх поезій: ,,По стежинах душі''.

ЛЕСЬО СИСИН

СОЯ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

товщами дієти, а товщі дещо обнизились.

Ще іншу маркантну властивість сої виявили згадані дослідники, а саме, що вона, навіть коли додавати до неї холестеролевого тваринного продукту, не змінює своєї обнижуючої холестерол крови дії. Для цієї цілі вони перевели ще другий експеримент, теж з особами із гіперліпопротеїнемією типу II. Їм додавали до соєної дієти ще по 500 мг. холестеролу денно у формі спорошкованого яєчного жовтка. Після 3 тижнів виявилося, що соя у цих хворих обнижувала холестерол так само, як і у тих на соєній дієті без холестеролу. Значить,соєна дієта мала б якимось способом повністю невтралізувати ексогенний, цебто харчовий холестерол.

Цими експериментами згадані дослідники виявили особливу вартість сої, що перевищує чотири рази загально прийняту дієту в обнижуванні плеса холестеролу крови і не тільки дорівнює, але й перевищує лікувальні ефекти спеціяльних препаратів проти ліпідного розладу типу II як холестирамін, нікотинна кислота тощо. Бо згадані ліки не в кожному випадку обнижують холестерол понад 20 відсотків, але в кожному шкодять більше або менше, здоров'ю т. зв. бічними ефектами. А соя, помітно обнижує існуюче високе плесо холестеролу, товщів, не допускає до витворювання їх надвишки, де існує нахил до цього, і, що дуже важливе, не шкодить здоров'ю (хіба, що трохи здуває), навпаки, являється особливо вартісним харчем. На ці вартості складається її непересічний протеїновий, товщевий, цукровий, вітаміновий і мінеральний вміст. Вона вміщує в собі, середньо беручи, 30 відсотків високовартісного протеїну, зложеного, як в жадній іншій рослині, хіба тільки м'ясі, молоці, із усіх 8-ми есенційних, невідступно потрібних організмові амінокислот, що їх мусить він одержувати в харчах, бо сам неспроможний їх витворювати. В ній є пересічно 20 відсотків цінних товщів і майже в потрібному кількостевому відношенні насичених одно - і многократно ненасичених форм. В сої є біля 20 відсотків цукрів, найбільше сахарози, лише сліди ґлюкози, а крохмалю взагалі нема.

Крім цього, соя ще багата в лещітин, вітаміни: A1, Б1, Б2, як теж такими мінералами, як залізо, калій, кальцій, фосфор тощо. З цих причин соєю можна повністю заступати м'ясо (якого холестерол, насичені товщі, а мабуть, і сам протеїн сприяють передчасному розвиткові атеросклерози), якщо поруч неї в денному харчі, багатому несолодкою садовиною-городиною, і іншими рослинними протеїнами, буде ще молоко, у випадку строгої дієти пісне, і його продукти. Це з причин неповної кількости метіоніну в сої та ще і головно з причин цілковитої відсутности в ній вітаміну Б12. Тому, що соя, як сказано, невтралізує холестерол жовтків, то в соєну дієту можна включити двоє повних яєць тижнево.

Денний раціон сої не повинен перевищувати 85 гр (3 унції) сухого зерна, що його опісля в будь-якій формі споживається. Така кількість дасть більше кальорій протеїну, заліза, вітаміну A1, Б1, Б2 тощо, як 113 гр. (4 унції) телячої печені.

Висновки: На повну соєну дієту повинні перейти ті, хто має клінічний доказ атеросклерози x); в кого плесо холестеролу крови вище 240 мг, а навіть і від 220 мг, почавши, бо в декого і така, а навіть ще нижча кількість холестеролу в спілці з іншими факторами сприяє, в нашому довкіллю, передчасній атеросклерозі; в чиїй близькій родині батько, брат, а навіть дядько, тітка — померли з причини атеросклерози перед 65 роком життя (жінки пізніше), або тільки занедужали на будь-яку форму цієї недуги. А всі інші, хто живе в країнах добробуту, хай обов'язково покинуть м'ясну-масну, солодку їжу з алькоголем, куренням, бо і між такими буває передчасна атеросклероза, і перейдуть хоч на 50-60 відсотків соєну дієту з пісним молоком, цебто, що третій день, або щонеділі хай їдять рибу або пісне м'ясо, щоб зредукувати до мінімуму передчасні серцевосудинні хвороби в нашій громаді. Щоб зникли оголошення: ,,...несподівано на 52 році життя чи на шістдесят-котромусь, відійшов від нас...''

x). (За виїмком таких осіб, кому навіть незначне здуття, що від сої, мало б шкодити.)

ІМПЕРІЯ БЕЗ МАСКИ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

новить єдиний народногосподарський комплекс''.

Чи в наслідок тієї конституції зайдуть якісь основні зміни в національній політиці уряду імперії? Ніяких основних змін там не буде. Ті зміни прийшли скоріше і конституція є тільки їх потвердженням. І так на XXIУ З'їзді КП СССР Брежнєв формально впровадив концепцію ,,совєтського народу''. Уряд імперії викинув теж Шелеста і на його місце поставив Щербицького. Щербицький дуже скоро почав вводити термінологію ,,народу України'', щоб таким чином зазначити що ,,українського народу'' уже немає, а на його місце прийшов ,,народ України'' в значенні населення адміністративної одиниці. Не можна ж допускати до таких суперечностей, як існування українського народу в лоні ,,совєтського народу''.

На ватажка Спілки Письменників України поставили Козаченка, який почав посилювати антиукраїнську політику Спілки. Державні письменники і поети ,,народу України'' ще до більшої міри чим раніше почали елімінувати українську традицію і культуру та заступати її штучною традицією ,,совєтського народу''. Переважно за панування Брежнєва елімінація української традиції і культури почала сягати до найдавніших часів. В недавньому україномовному часописі ,,народу України'' читаємо: ,,І щоб змінити становище Галича (проти Києва — М. М.) князь Володимирко уклав союз із Суздальським князем Юрієм Долгоруким, син якого у найбільш жорстокий спосіб зруйнував Київ — М. М.). Далі, через увесь роман проходить дружба між Галичем і Суздалем. Ось вам один важливий момент, коли твір про далеке стародення перекликується з нашим часом, утверджуючи братерство народів, показуючи глибинний підмурівок того єднання...'' Тепер уже усі вороги Росії від найдавніших часів стали теж ворогами України, включно з усіми українцями, що в якийнебудь спосіб боролись за незалежність своєї батьківщини.

Звичайно, сучасні червоні й білі російські імперіялісти мріють про те, як то за ще одних п'ятдесят років нова конституція стане уже конституцією не СССР, а Росії, і як поневолені нації стануть маленькими національними меншинами, що їх доля буде запечатана раз на все. Чи їм здійснити цю народовбивчу ціль? Відповідь на те питання повинні дати перш за все українці, а за їх прикладом і проводом також інші поневолені нації імперії.

З культурного життя українців у Югославії

IX СЕМІНАР РУСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ В БАНЯ ЛУЦІ (БОСНІЯ)

Із кінцем серпня і початком вересня (30 серпня — 4 вересня у Баня Луці відбувся черговий Семінар русько - української молоді. На семінар прибуло понад 90 учеників і студентів із цілої Юґославії, з нашого народу. Вони 6 днів перебували у працьовитій атмосфері і розвазі за уже заздалегідь установленим пляном, доповнюючи свое знання із тих предметів, яких не вчаться по школах.

Виклади проходили з руської (діялект бачвансько-срімський) і української мови і літератури. Викладачами були проф. Юліян Рамач і Іван Терлюк з Нового Саду, історію викладав д-р Федір Лабош із Заґребу, далі фолкльор, танці, драму і журналістику. Крім того були виклади зі сторони державних чинників про самоуправління, про молодечі організації, про марксистичне виховання тощо. Семінарі мають дуже велике значення для нашої молоді, бо вони не тільки, що дають їм нагоду зібратися на одне місце, здобуваючи знання з україністики, але й товариське співжиття. Сам Семінар зорганізовано з боку Реґіональної Ради Боснії і Герцеґовини, Союзу русинів-українців Хорватії і Соціяльної молоді Юґославії. На закінчення Семінара відбулася закінчуюча Конференція всіх учасників Семінара, де реасумовано всі здобутки Семінара і рішено прийняти заключення праці до наступного Семінара. Розійшлися слухачі Семінара до своїх сіл і міст, збагачені не тільки знанням про Україну і свій нарід, але і зближенням зі своїми однодумцями, зі своїми братами і сестрами, зі своєю молоддю. А це великий скарб молодої людини, а особливо нашої молоді, яка живе вже стільки років поза своїм домом, поза своєю любою Україною. Семінар був присвячений ювілеям повстання народів і народностей Югославії, Івана Франка і Иосифа Костельника (покійний бачвансько - срімський письменник).

СВЯТКУВАННЯ 50-РІЧЧЯ НЕПЕРЕРИВНОЇ КУЛЬТУРНОЇ ПРАЦІ В СЕЛІ ПЕТРОВЦІ — ХОРВАТІЯ

Одне з найбільших сіл нашого поселення в Хорватії в Петровцях, в днях 29-30 листопада 1976 р. святочно відзначено непрерівну культурну працю. Почалося це ще 1926 р. заснованням „Просвіти" в тім селі, яка була до 1945 року. В новій комуністичній Юґославії праця „Просвіти" не була дозволена; засновано культурно - мистецьке товариство ім. „Яким Гарди". (Син того села, що згинув як партизан у війні). Поселенці села Петровці поселилися ще перед 1831 роком з Руського Керестура і Коцура (Бачка). Вони поселилися в ці краї 1745 року з Карпатської України). По Другій світовій війні, до Петровців поселилися наші ґаличани з Боснії.

Напротязі 50-ох років у селі йшла дуже завзята культурна праця Товариства, яке мало кілька своїх секцій: аматорську, драматичну, хорову, танцювальну, музичну, літературно-рецитаторську і піонерську. Вони виступали на всіх імпрезах, не тільки вдома, але і поза кордоном (Франція, Італія). Багато зробили, щоб любов до свого глибоко залишилася в серцях наших людей, а зі своїми виступами далеко понесли славу нашої пісні і наших танців.

Люди Петровців дуже придалі і працьовиті та матеріяльно добре забезпечені, так що їхне село чисте, упорядковане, з добрими дорогами, водопроводами і високим стандартом життя.

На протязі двох днів проходили святкування у приявності найвищих представників політично-культурного життя Хорватії, де зроблено огляд своєї 50-річної праці. Програма була дуже цікава і в ній взяли участь усі секції товариства і багато гостей.

З тієї нагоди видали брошуру: короткий огляд 50-річної праці з-під пера Володимира Костельника, головного редактора „Нової Думки"; значки і плякети для найзаслуженіших своїх членів.

Володимир Кайда

ОДУМ в пошані Головному Отаманові С. В. Петлюрі

Бавнд Брук, Н. Дж. (О. Ш). — Філія ОДУМ-у Сомерсет - Бавнд Брук 22-го травня ц. р. влаштувала академію присвячену св. п. Головного Отамана українських військ і фльоти та Голови Директорії С. В. Петлюри. Безпосередньо перед академією о. прот. П. Фалько відправив урочисту Панахиду в Церкві-Пам'ятнику. Юні одумівці з прапорами і спів хору доповнювали торжественність трагічної події. Точно в 1-ій год. розпочалася академія оригінальним виконанням американського гимну на бандурі А. Павленком. Володимир Григоренко, голова філії офіційно, коротким словом і вшануванням хвилиною мовчанки полягглого Голову Держави, відкрив академію і дальше проводив програмою.

Отаман І. Лютий-Лютенко, як живий свідок українських визвольних змагань під проводом С. В. Петлюри у своєму вступному слові підкреслив важливе значення сьогоднішньої академії з уваги на те, що її підготувала й виконує — молодь — третє покоління Петлюри.Юний одумівець Віктор Сизоненко продеклямував вірш М. Битинського „Лицар чести — Симон Петлюра. Андрій Шевченко, виховник Юного ОДУМ-у в своїй промові наголосив значення існування великих провідників, яким був С. В. Петлюра, для народу з якого вони походять, а особливо молодому поколінню. Зокрема тут, українська молода людина, живучи між своїми ровесниками інших національностей, зможе легше затримати свою ідентичність, якщо вона матиме і знатиме про великих політичних провідників свого народу. З великою приємністю приявні прослухали дует на фортепіяні — серенаду Гайдна, що її виконали юні одумівки О. Шевченко і ал. Л. Кручко.

Відомий в Бавнд Бруку молодий декляматор юний одумівець Петрусь Павленко дійсно полонив слухачів виконанням декламації „Симон Петлюра" М. Щербака.

Завжди з приємністю цікаво спостерігати виступи молоді, а зокрема, якщо ті виступи пов'язані з нашою українською традицією чи українським національним надбанням — бандурою. Тому не дивно, коли присутні нагороджували бурею оплесків Гурток Юних бандуристів під керівництвом Н. Павленко. „Гетьманський танець" і „Козацький марш" у виконанні на бандурі завжди творять моноліт краси.

І, коли, на закінчення програми, з молодих грудей понеслося „Ще не вмерла Україна, підхоплене приявними, тоді знову ввійшла в душу віра „що близько час — і спалахне розплата..."

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСоюзу!

Мистецька виставка О. Поліщука і А. Мадая в Клівленді

Незабаром клівлендські любителі мистецтва матимуть вперше нагоду запізнатися з мистецькими працями молодих малярів Ореста Поліщука і Андрія Мадая. Виставку влаштовує Пластовий Курінь „Буриверхи" 17, 18 і 19 червня ц. р. в таких годинах: п'ятниця 17-го, год. 7.30-10-ої вечора, субота 18-го год. 12 до 9-ої вечора, неділя 19-го, год. 9 до 6-ої, в приміщенні домівки хору „Дніпро" в старому домі св Йосафата.

Обидва мистці покінчили студії в Америці і творчу працю розпочали відносно недавно на цьому континенті.

Орест Поліщук народився у Львові, 1942 та ще дитиною приїхав з батьками до Америки і поселився в Балтіморі, Мд. Мистець студіював в Мерилендському університеті,де осягнув ступінь бакалара в 1966 р. і ступінь маґістра в 1968 р. з ділянки красного мистецтва. Від 1969 р. він викладає мистецтво/скульптуру і рисунки в Монтґомері коледжі в Рокевіллі, Мд. будучи асистентом-професором.

За короткий час свого творчого життя Орест Поліщук виставляв свої праці в понад 30 групових виставках, в тому у престижевій виставці Мерилендських Мистців у балтіморському музеї,в Пілл музеї, Лойола коледжі і в Монтґомері коледжі. Мистець також виставляв свої твори у Філядельфії на виставці Об'єднання Мистців Українців в Америці і в Ню Йорку на виставці молодих американських скульпторів у Браєнт Парку.

Орест Поліщук має за собою ряд самостійних виставок — у приміщенні „Самопомочі" в Балтіморі, у Вашінґтон Кавнті музеї красного мистецтва, та в Сан Франсіско. В Детройті він мав виставку в ґалерії „Еко", в Чікаґо в ґалерії „Львів" і в Ню Иорку в ґалерії Мистецько-Літературного Клюбу.

У своїй ділянці Орест Поліщук здобув вже кілька знатних нагород. У 1966 р. він отримав другу нагороду у Всеамериканській Національній компетинції скульптури за свій твір „Пам'ятник Полоненому Воякові" і в 1969 р. він отримав другу нагороду за свою скульптуру в Національній компетиції Молодих Американських Скульпторів, яка відбулася у Ню Йорку.

Андрій Мадай народився у Філядельфії в 1953 р. У 1975 р. він закінчив Пеннсильвенійську Академію Красної Штуки і в цю пору є викладачем графіки в Західнім Мерилендськім коледжі в Вестмінстері, Мд.

Цей молодий мистець вже здобув понад 10 нагород за свою працю, в тому від Мистецького Т-ва Ню Джерзі нагороду за графіку та МейҐел Вілсон, теж нагороду за графіку з Пеннсильвенської Академії Красної Штуки.

Твори Андрія Мадая виставлено в понад 40-групових виставках, як наприклад, у виставці мистецтва в Пластовому Домі в Ню Йорку, Роберт Люіс ґалерії в Чеснат Гілл, Па., Українському Мистецькому Студіо у Філядельфії та в університетськім музеї в цьому ж самому місті.

Під цю пору Андрій Мадай мав вже понад 10 самостійних виставок — на Конґресі СУСТА в 1975 р., в Мерилендському університеті, у Філядельфійському Крікет Клюбі та в Говернор'с Клюбі в Балтіморі.

Надіємося, що українська громада міста Клівленду відвідає численно виставку молодих мистців, і запізнається з ними та з їхніми творами.

Л. Голіян

Виставка учнів Школи Рисування й Малювання ім. Катерини Антонович у Вінніпезі

Вінніпеґ (М-ич). — Як і кожного року, навчання у Школі Рисування і Малювання ім. К. Антонович, закінчено виставкою учнівських праць. Виставка відбувалася протягом двох днів, субота 4-го та неділя 5-го червня ц.р. у великій залі Народного Дому. Всі учні школи: Б. Балюта, О. Денека, М. Заяць, Х. Каліцінська, М. Коритовський, Р. Матійчук, М. Михайлишин, В. та К. Столярі виявили неабияку здібність, працьовитість та зацікавлення до мистецтва, що було видно з їхніх експонатів, виконаних різною технікою — рисунок, малюнок, аплікація, паперова скульптура та мозаїка.

Успішний вислід навчання у школі завдячують учні передусім вмілій та відданій праці своїх учительок Марійки Сокульської та Галі Столяр. Обидві вони колишні учениці сл. пам. Катерини Антонович, яка заснувала школу рівно 25 років тому. Треба підкреслити незвичайно позитивний, а разом з тим рідкий факт тяглости школи, яка дає можливість нашим дітям розвивати свої здібності в українському оточенні.

Ділимося сумною вісткою з Приятелями і Знайомими, що в Феніксі, Арізона, дня 14-го червня 1977 року, по довгій і тяжкій недузі, заосмотрена Найсвятішими Тайнами, відійшла у вічність, проживши 84 роки, наша Дорога СЕСТРА і ТЕТА

бл. п.

ОЛЕНА ДУНІЧЕВСЬКА

з дому ГАЄВСЬКА

вдова по учасникові Визвольних Змагань, поручникові інж. ОЛЕКСАНДРОВІ.

ПАНАХИДА була відправлена в середу, 15-го червня 1977 р. в Фініксі, Арізона.

ТЛІННІ ОСТАНКИ будуть перевезені в четвер, 16-го червня ц. р. до похоронного заведення Conroy в Бавнд Бруку, Н. Дж.

ПОХОРОН — в п'ятницю, 17-го червня 1977 р. на українськім православнім цвинтарі в Бавнд Бруку, Н. Дж.

Горем прибиті:

КАЛІСТА ФЕЩЕНКО-ЧОПІВСЬКА — сестра з мужем МИКОЛОЮ і сином ВОЛОДИМИРОМ з родиною

Замість квітів на могилу сл. п. Михайла Шавали складає на цілі НТШ в ЗСА суму 50.00 долярів

ЛЮБА ТУРЯНСЬКА

Замість квітів на свіжу могилу бл. п. Володимири Пришляк Мами Христі й Юрка Свищуків, складаю 30.00 долярів на фонд Українського Наукового Інституту Гарвардського Університету.

Ст. Луіс, 6. 1. 1977 ТАЇССА ВЕНК

ПЕРЕДПЛАТИЛИ ТРИ ТОМИ ЛІТЕРАТУРНОЇ СПАДЩИНИ Б. КРАВЦЕВА

В березні ц. р. Кураторія Фонду для видання літературної спадщини Богдана Кравцева проголосила передплату на пляновані три томи цієї спадщини, перший з яких — повна збірка поетичної творчости — вже зданий до друку. Всі три томи коштують в передплаті 25.00 дол., а після появи друком коштуватимуть 35.00 дол. Після проголошення передплати вже надіслали свої замовлення (долучивши в більшості до передплати також свою пожертву на видання цієї спадщини):

СПИСОК Ч. 3

Пласт — Вінніпеґ, Ман., Канада
Оксана Городецька
Любомир Онишкевич
Чин св. Василія, Н. Й.
О. Клюфас
Манітобський Університет
І. Костюк
В. Попадюк
І. Руденський
О. Мазуренко
В. Барагура
Д-р П. Джуль
Ганна Коренець
Ярослав Кришталович
Іван Керницький
Іван Кравчук
Стефан Гавриш
Володимир Стефанишин
Д-р А. Ґудзяк
Роман Борковський
Уляна Сось
Марко Царинник
Д-р К. Б. Г. Рогозинський
Таня Кравців
Зеня Мельник
Євген Филипович
Оленка Стадник
Д-р Б. Макарушка
Марія Савицька
Проф. Олег Жуєвський
Д-р Б. Фараонів
Отець В. Ковалик, ЧСВВ
Євген Шафран
Дзвенислава Явна
Д-р Володимир Душник
М. Антонович
Зеновій Марцюк
Р. Петренко
Д-р Р. Барановський
Орися Судчак

ПРЕДСТАВНИК...

(Закінчення зі ст. 1-ої)

ції це питання підніс сам А. Каркоць. Болгарські керівники пресової конференції, на здивування всіх, дозволили йому відчитати певний текст петиції. Коли ще були дальші сумніви щодо автентичности підписів, тоді А. Каркоць передав президії конференції 38 листів з власноручними підписами Артура Кестлера (Англія), Фрідріха Дюренмата (Швайцарія), Айріса Мурдока (Англія) та інших визначних західніх письменників. Це внесло дальше замішання, зокрема серед кореспондентів із Східньої Німеччини. Щоб зліквідувати інцидент, представник конференції Хрістоф Санту, голова Спілки Журналістів Болгарії, перебрав всі 38 листів і заявив, що передасть їх на розгляд Спілці Письменників Болгарії.

Крім видрукованої петиції в обороні Руденка і Бердника, А.Каркоць розповсюдив в Софії матеріяли Київської і Вашінгтонської Гельсінкських груп серед письменників і кореспондентів. На конференції, в якій взяло участь понад 150 письменників із країн-сигнаторів Гельсінкських угод, були присутні рівнож 13 письменників з СССР. Серед них були Євген Євтушенко і Андрій Вознесенський та одинокий письменник з України, який був зареєстрований як „представник СССР" під прізвищем Васілій Козаченко (голова Спілки письменників України).

Щоб надати великого значення цій першій, такого роду, письменницькій конференції, на її відкритті були відчитані привіти від генерального секретаря комуністичної партії Болгарії Тодора Живкова і від Леоніда Брежнєва.

Виступ А. Каркоця — це перший публічний виступ українця із Заходу в комуністичній країні в обороні ув'язнених українців в СССР.

А. Каркоць, якому 23 роки, є сином Михайла і Надії Каркоців із Ст. Пол. Мінн., активних учасників української повстанчої боротьби на Волині. А. Каркоць був головою Українського Студентського Клюбу, є головою Комітету Оборони Валентина Мороза в Міннеаполісі і членом „Смолоскипу".

Комітет віднови українського „Давнтавну"

(ІМГ) — Серед новин останнього часу тихо й майже непомітно пройшла подія, яка може мати в майбутньому великий вплив на розвиток українського громадського і економічного життя Ню Йорку, зокрема на його т. зв. „Давнтавні".

У вівторок, 10-го травня ц.р. у бюрі адвоката Івана Флиса відбулося інформаційно-організаційне засідання Ініціятивної Групи для Відбудови Давнтавну. Участь у засіданню взяли окремі зацікавлені особи та представники інституцій. Приявними були від Кредитівки „Самопоміч" голова Управи д-р Володимир Нестерчук, від Православної Кредитівки — голова Контрольної Комісії д-р Ігор М. Гурин, від Товариства Українських Домовласників — голова інж. Іван Когут. Комітет Об'єднаних Організацій заступав д-р Іван Сєрант, від Українського Соціологічного Інституту — голова Президії Анастас М. Мілянич, від студентів Павло Чарський, д-р Іван Флис та д-р Юрій Волошин були як правники. На жаль, не могли прибути настоятелі українських церков „Давнтавну", та ще кілька запрошених осіб.

У діловій та детальній дискусії проаналізовано винятково вигідне положення району знаного під назвою „Іст Виллидж" (популярно серед українців — „Українського Давнтавну") та його фінансові перспективи. Стверджено, що цей район — це найбільше скупчення українців Метрополітального Ню Йорку. А Ню Йорк є таки центром українського культурного та господарського життя нашої громади в Америці. Отже, затримання цього району й дальша його розбудова, як зразкового району міста, як теж територіяльне поширення українських посілостей в ньому — це важливе й корисне завдання української громади.

Всі приявні погодилися, що крім продовжування дотеперішніх дослідних праць (як устійнення стану будівель, що їх власниками є українці, чи українські установи, виготовлення детальних плянів району та його демографічне й господарське обслідування і т.д.) слід виступити перед Управою міста та стейту з обґрунтованими вимогами в справі: а) безпеки району, б) покращання санітарних відносин, в) уможливлення віднови й модернізації домів за рахунок догідних кредитів, г) допомога в заснуванню нових купецьких чи ремісничих станиць, зокрема українських, г) усунення з району стейтових чи міських поправчих домів і готелів для колишніх кримінальників і наркоманів.

Впарі з вимогами до міста треба продовжувати дотеперішні, чи нав'язувати нові контакти з іншими етнічними групами для співпраці, чи як треба для спільних виступів.

Для ведення координації поставлених завдань обрано Управу „Комітету Відбудови Давнтавну" з адвокатом д-ром Юрієм Волошином на чолі. Д-ра Івана Сєранта обрано заступником голови та скарбником, а секретарем Павла Чарського.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

НЕДІЛЯ, 19-го ЧЕРВНЯ 1977 р.

ЕЛІЗАБЕТ, Н. Дж. Місячні збори С-ва Любов 37 Відд. о год. 1-ій по пол. в малій церковній залі. Проситься чл. прибути, вирівняти чл. вкладки та відібрати дивідендові чека. На річних нарадах, 15-го травня ц. р. обрано нову Управу на 1977 рік: Анна Реклайтес, предс., Марія Де Роса, заст., Анна Гнатюк, фін. і рек. секр., Марія ОГар, заст. секр., Ольга Осередчук, кас. Ольга Лустер, гол. К. Комісії, Марія Барляк — член. — Анна Гнатюк, секр.

НЕДІЛЯ, 10-го ЛИПНЯ 1977 р.

КЛІВЛЕНД, Огайо. Піврічні збори Б-ва св. Василія Вел., 364 Відд., о год. 1-ій по пол., в залі церкви Преч. Діви Марії на Kinsman Road. Є важні справи до полагодження. — Оля Бик, рек. секр.

БАТЬКИ! Зв'яжіть замолоду ваших дітей з найстаршою, найбільшою й найбагатшою українською національною установою поза межами батьківщини, якою є Український Народний Союз, щоб запевнити їм кращу будучність, в нашій громаді у вільному світі нового свідомого члена!

ВЕЧІР ПРИСВЯЧЕНИЙ ГАННІ СОВАЧЕВІЙ

Ню Йорк (М. С.).— В суботу, 18-го червня ц. р., заходами 64-го Відділу Союзу Українок Америки тут відбудеться Вечір, присвячений 100-річчю з дня народин артистки української сцени Ганни Совачевої. Головну доповідь виголосить Уляна Любович. Короткий спомин про Г. Совачеву скаже Марія Савицька, а Христя Карпевич відспіває декілька пісень при фортепіяновому супроводі Наталі Даниш.

Вечір відбудеться в домівці СУА при 108 — Друга евеню в Ню Йорку о год. 5-ій по полудні.

РОЗШУК

ПАВЛО ЛУЧКІВ ПОШУКУЄ за Дмитром Лучків, виїхав до Німеччини в 1944 році. Хто знав би про нього прошу писати на адресу:

J. CHLYPNIACZ
4836 W. Henderson
Chicago, Ill. 60641

ПОВІДОМЛЕННЯ Адміністрації „Свободи"

ПОВІДОМЛЯЄМО ВСІ ОРГАНІЗАЦІЇ І ПООДИНОКІ ОСОБИ

ЩО АДМІНІСТРАЦІЯ НЕ БУДЕ ПОМІЩУВАТИ ЖАДНИХ ОГОЛОШЕНЬ

ЯКЩО ПОПЕРЕДНІ РАХУНКИ НЕ БУДУТЬ ВИРІВНЯНІ.

ОКРЕМИХ ЛИСТІВ В ТІЙ СПРАВІ НЕ БУДЕТЬСЯ ВІДПИСУВАТИ.

ЦІНИ ОГОЛОШЕНЬ В ЩОДЕННИКУ „СВОБОДА"

1 ІНЧ ЧЕРЕЗ ОДНУ ШПАЛЬТУ
за академії, посмертні згадки, розшуки, подяки $3.00
1 ІНЧ ЧЕРЕЗ ОДНУ ШПАЛЬТУ
за приватні концерти, бизнесові оголошення, (забави, фестини, пікніки, бенкети, банки, продаж домів і т. д.) 5.00
ОГОЛОШЕННЯ НА 8 ШПАЛЬТ, без огляду на їх зміст по 5.00 долярів за кожний інч.

Якщо до оголошення включається знімку — коштуватиме додатково:

Фоторепродукція на одну шпальту .... $ 6.75
Фоторепродукція на дві шпальти 8.50
Фоторепродукція на три шпальти 10.00

ОГОЛОШЕННЯ НА ЧЕРГОВЕ ЧИСЛО (2 ДНІ ПЕРЕД ПОЯВОЮ) ПРИЙМАЄТЬСЯ ТІЛЬКИ ДО 12-ої ГОДИНИ ДНЯ.

ЦІНИ ОГОЛОШЕНЬ В АНГЛОМОВНОМУ ТИЖНЕВИКУ

(недільне видання) Ukrainian Weekly

1 ІНЧ ЧЕРЕЗ ОДНУ ШПАЛЬТУ
за академії, посмертні згадки, розшуки, подяки $ 5.00
1 ІНЧ ЧЕРЕЗ ОДНУ ШПАЛЬТУ
за приватні концерти, бизнесові оголошення, (забави, фестини, пікніки, бенкети, банки, продаж домів і т. д.) 7.00

Оголошення на чергове, недільне видання приймається до ПОНЕДІЛКА, ТІЛЬКИ до 12-ої ГОДИНИ ДНЯ.

ПОВІДОМЛЯЄТЬСЯ всі організації, установи і поодинокі особи, які довгують за оголошення, що адміністрація буде змушена відкинути чергове оголошення, ДОКИ НЕ БУДУТЬ ВИРІВНЯНІ ПОПЕРЕДНІ РАХУНКИ.

Рівночасно з оголошенням, проситься надсилати НАЛЕЖНУ СУМУ.

ТЕЛЕФОНІЧНО ОГОЛОШЕННЯ ПРИЙМАЄТЬСЯ ЛИШЕ У НАГЛИХ ВИПАДКАХ.

Ревія „Асиміляція" у Чікаґо

Дня 14-го травня ц. р. в Домі СУМА Осередку ім. М. Павлушкова відбулась цікава імпреза. Театральний Ансамбль поставив ревію „Асиміляція", а хор дружинників СУМА „Гомін", як другу частину згаданого вечора, зорганізував забаву під звуки оркестри „Промінь". Проминув рік часу, коли згаданий ансамбль вперше вийшов на сцену з в'язанкою скечів „Тяжко жити на еміґрації". По рокові часу праці і підготови ансамбль ревією „Асиміляція" тримав 2 і пів години добірну публіку, що виповнила залю СУМА в напруженні та із щирим сміхом. Загально всі аматори почувались на сцені вільніше, сміливіше та вже показали окремі сценки з відповідною грою. Тема скетчів була різноманітна. Вона зачепила багато аспектів нашого українського життя в Америці, подаючи його хоч і сатирою, але так, що нікого не ображувала. Щоб говорити про українське життя, треба його знати. І тут виявилось, що теперішня молодь, хоча може під цю пору активно в ньому не працює, але вона ним цікавиться і вона його знає. Мило і приємно було чути гарну українську мову на сцені з уст аматорів! Правда, без кількох висловів, що були вжиті на сцені та скетчу Тарас Бульба, можна було обійтись. Коли порівняти нашу працю в цій ділянці коли ми прибули до Америки, до теперішньої, то треба ствердити, що вона була відмінна. Ми шукали фахівців театрального мистецтва, дириґентів, знавців хореографії наших національних танців. Теперішня молодь цього не робить, вона творить сама! А тому її можна назвати відважною, творчою молоддю. Вони не бояться, що хтось буде їх критикувати, так як ми боялись і може в цьому є їхній успіх. Музичне оформлення до ревії підготовила М. Гаврилюк і це, властиве, із кількох скечів і монологів створило одну цілість. Ще одна річ, на яку хочу звернути увагу, а це завзяття молодих людей. Я зайшов на залю о год. 4-ій перед початком і побачив цікаву сценку: на залі працювали біля 40 осіб, одні декорували залю, другі сцену, треті приготовляли освітлення, а ще інші розставляли столи, продавали квитки та вечером перевірювали вступи. Промоторами в цій праці стали: Павло Крутяк — культ.-освітній реф. Управи, він же виконує головніші ролі, Мирон Куляс — фактичний керівник ансамблю, Марія Гаврилюк — музичний керівник та відома із вродженим талантом дириґентка Оксана Ференц.

На забаві, що відбулась під звуки оркестри сумівців в гарних українських одягах „Промінь", можна було бачити молодь з усіх українських парафій та всіх молодечих організацій. Це явище позитивне.

М. Яременко

ТАРЗАН, Ч. 7773. Помпус виявляє напрям подорожі

Коли прибудемо до Ель-Ґазіну, пане Жуч, то наберіть додатковий запас бензини...

Ми ще можемо відбути довгу подорож, заки закінчу накручувати свій фільм!

Ви, пане Помпусе, платите мені, щоб я був пілотом цього гелікоптера...

... І тому я полечу куди ви тільки захочете!

Маю деякі пляни, які можуть вимагати, щоб ми подалися на південь в африканські джунглі!